

Filmoteka Szkolna

MORALNOŚĆ KAMERY
dr hab. Wojciech Otto, prof. UAM

Organizatorzy:

Moralność kamery – co to takiego?

Etyka filmu
Etyka w filmie
Etyka w kontekście estetyki

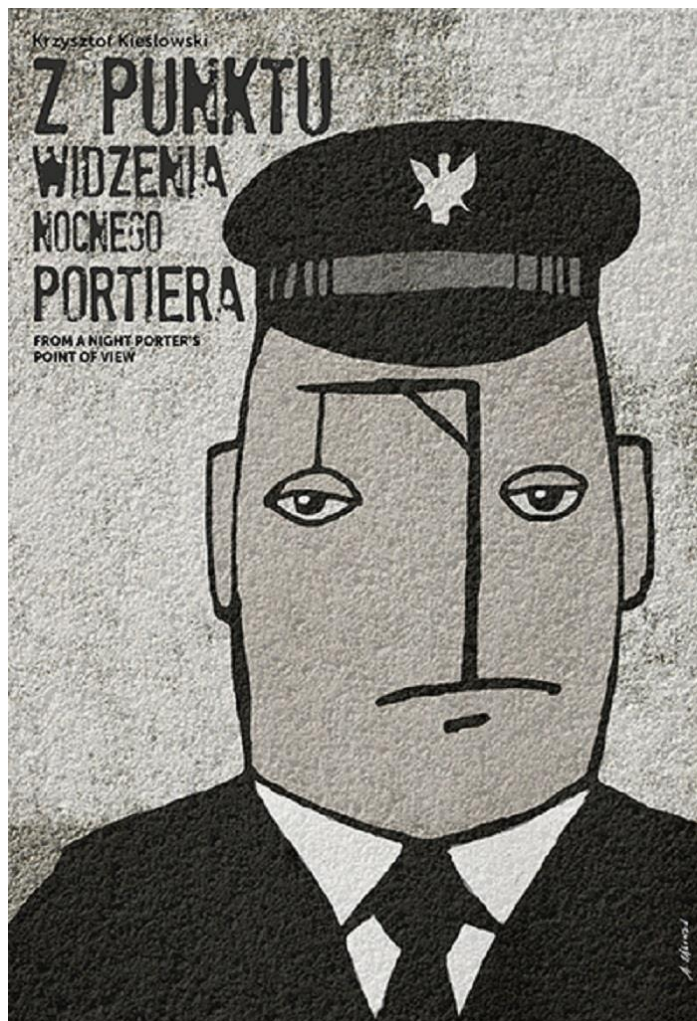
Z punktu widzenia... obywatela

Rzeczywistość PRL-u:

- masowe przemiany społeczne, indoktrynacja inteligencji
- niszczenie tradycji i powszechna ateizacja
- socrealizm w sztuce
- powszechne represje (wróg klasowy)
- kult jednostki
- cenzura i propaganda

Z punktu widzenia... reżysera

Pamiętniki portiera
Idea ponad historią
Misja Krzysztofa Wierzbickiego
(asystenta reżysera)

Z punktu widzenia... bohatera

Marian Osuch na ekranie:

- lubi filmy wojenne
- nienawidzi ludzi wybijających się ponad przeciętność
 - nęka innych
 - ma zamiłowanie do kontroli
- „Regulamin jest ważniejszy od człowieka”
 - „Musi być kara śmierci”

Projekcja

■ *Marian Osuch w kilku odstępach...*

Z punktu widzenia... etyki

- ❑ Manipulacja nr 1
- ❑ Tytuł filmu jako aluzja do innego dzieła

Liliana Cavani
„Nocny portier” 1974

Z punktu widzenia... etyki

- ❑ Manipulacja nr 2
- ❑ Owczarek niemiecki

Z punktu widzenia... etyki

- ❑ Manipulacja nr 3
- ❑ 13 maja 1977 – zabójstwo Stanisława Pyjasa

Z punktu widzenia... etyki

- ❑ Manipulacja nr 4
- ❑ Aluzja do służb ZOMO (Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej)

Z punktu widzenia... estetyki

- ❑ Świat w kropli wody
- ❑ Prawda jako idea nadrzędna – tylko wypowiedzi bohatera
- ❑ Muzyka W. Kilara z filmu „Bilans kwartalny” (1975)

Z punktu widzenia... ekranu

- „Amator” K. Kieślowskiego – artysta - demiurg

Nie-normalni

Etyka dokumentalisty/artysty:

- - wyczucie granic przyzwoitości i dobrego smaku
- - brak przekłamań mimo kontrowersji
- - lojalność wobec bohatera

Nie-normalni

- ❑ Inny świat
- ❑ Rzeczywistość ośrodka w Kozicach Dolnych
- ❑ Bohaterowie: Tomek (perkusista), gimnastyczka Grażynka, mandolinista Mariusz, kuchareczka Ewa, Piotr piłkarz, terapeuta Leszek Ploch i inni
- ❑ Zagajenie historii – przyjazd terapeuty

Projekcja 1 – lekcja muzyki

- ❑ **Wszyscy jesteśmy tacy sami**

Projekcja 2 – zawody sportowe

❏ ...ale pięknie się różnimy

Projekcja 3 - dyskoteka

❏ ...choć bywamy nietolerancyjni

Nie-normalni

Najpierw prawda, potem film:
fabularyzowany dokument,
czyli inscenizacja i prowokacja

Wnikliwa obserwacja – zawody, spektakl
Prowokacja – lekcja muzyki
Inscenizacja – dyskoteka, użyczenie fotela
terapeucie

Granice moralności
Przechadzka Mariusza po ośrodku
Fancy „Flames of Love”

Konteksty

- FSz na lekcji historii i wiedzy o społeczeństwie
- FSz na lekcjach filozofii i etyki
- FSz w pracy wychowawczej

Etyka w mediach

Oznacza poszanowanie ludzkiej godności, praw, dóbr osobistych, a szczególnie prywatności i dobrego imienia.

Sztuczna
inteligencja

Media
społecznościowe

Praca reporterska

SMS-y i posty

Zagadnienia do dyskusji

- 1. Granice intymności i obyczajowego tabu w sztuce i kulturze.
- 2. Nowa sztuka dla nowej wrażliwości. O współczesnych odbiorcach sztuki.
- 3. Granice odpowiedzialności artysty za swoje dzieło i losy jego bohaterów.
- 4. O moralności wczoraj i dziś. zmiany kodeksu moralnego na przestrzeni ostatnich lat.
- 5. Artysta – sługa czy wszechmocny demiurg?
- 6. Sztuka jest niemoralna czy stoi ponad moralnością?
- 7. Czy sztuka pod presją siły i ideologii nieuchronnie się degeneruje?
- 8. Czy współczesna sztuka potrzebuje cenzury moralnej?

źródła ilustracji:

<https://pagowski.pl/>

<https://ninateka.pl/>

<https://fototeka.fn.org.pl/>

<https://www.youtube.com/>

<https://www.filmweb.pl/>

na prawach cytatu wykorzystano kadry z filmów:

- ❏ „Ręce do góry” (1967), reżyseria: Jerzy Skolimowski, zdjęcia: Witold Sobociński, Andrzej Kostenko
- ❏ „Z punktu widzenia nocnego portiera” (1977), reżyseria: Krzysztof Kieślowski, zdjęcia: Witold Stock
- ❏ „Nocny portier” (1974), reżyseria: Liliana Cavani, zdjęcia: Alfio Contini
- ❏ „Nienormalni” (1990), reżyseria: Jacek Bławut, zdjęcia: Jerzy Rudziński
- ❏ „Amator” (1979), reżyseria: Krzysztof Kieślowski, zdjęcia: Jacek Petrycki

a także:

fotografię przedstawiającą Krzysztofa Kieślowskiego na planie filmu „Krótki film o zabijaniu”, 1987, autor: Ryszard Pieńkowski, © FINA

oraz plakat cyfrowy: „Kieślowski na nowo. Z punktu widzenia nocnego portiera”, 2016, autor: Andrzej Pągowski

Dziękuję za uwagę

